

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
4 oktober 2022 (mondelinge uitspraak 29 september 2022)

Zitting: 29 september 2022 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van, aanwezig via een beeld -en geluidsverbinding.

Klachtennummer: KC 2022 – 072

1. De klacht

Klaagster heeft de volgende klachten:

1. Zij is het niet eens met de overplaatsing naar GGz Er loopt daar een strafzaak over kindermishandeling en mensenhandel.
2. Zij is het niet eens met de gedwongen opname. Er is geen reden om haar hier te houden.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 23 september 2022 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen.
- Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 26 september 2022 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Klager heeft een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van de overplaatsing naar GGz ..., zie punt 2.3.
- Op 26 september 2022 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 29 september 2022.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft geen schriftelijke reactie ontvangen.
- Klager is op de dag van de hoorzitting niet verschenen, ook niet na een schorsing van de zitting en een interventie van de pvp om klager aan de zitting te laten deelnemen.
- Dezelfde dag heeft de commissie de klacht op de stukken afgedaan en is de beslissing, zie punt 7, aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch en voor zover mogelijk per e-mail).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

2.3. Schorsingsverzoek

Klaagster heeft bij haar klachtmelding tevens een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van de overplaatsing naar GGz ... in het kader van het verlenen van verplichte zorg zoals bedoeld onder punt 1, zie hierboven.

De psychiater heeft de ambtelijk secretaris telefonisch meegedeeld dat er geen medisch zwaarwegende redenen zijn om de verplichte zorg in de vorm van de overplaatsing naar GGz ... niet op te schorten tot het moment van zitting, waarop de voorzitter het schorsingsverzoek heeft toegewezen.

De beslissing van de voorzitter is aan alle betrokkenen meegedeeld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op Zij is paranoïde psychotisch, met betrekkingsideeën en complottheorieën. Zij is bekend met een schizo affectieve stoornis. Klaagster is op 21 september 2022 door de politie in de nacht op straat in de auto gevonden met een dochttertje van drie jaar. Zij is met een crisismaatregel opgenomen.

Op 22 september 2022 heeft de burgemeester een crisismaatregel genomen tot en met 25 september 2022, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding de opname is toegewezen.

Op 22 september 2022 heeft de zorgverantwoordelijke klaagster onderzocht en op 22 september 2022 is de voorgenomen beslissing met haar besproken.

Op 22 september 2022 wordt de beslissingsbrief aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de crisismaatregel en wordt klaagster namens de geneesheer-directeur schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen bij de klachtencommissie en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 22 september 2022 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: het opnemen in accommodatie, vanwege een psychotische stoornis. De zorgverantwoordelijke stelt dat opname gezien de ernst van agitatie, de onmacht die klaagster voelt en de ernstige verbale en fysieke dreiging veiligheid voor klaagster schept en ruimte geeft om de behandeling opnieuw op te starten.

Op 22 september 2022 ontvangt klaagster de beslissingsbrief van de geneesheer-directeur om de uitvoering van de zorg toe te wijzen aan een andere zorgaanbieder, geneesheer-directeur of zorgverantwoordelijke.

De geneesheer-directeur stelt het navolgende:

“Op dit moment ontvangt u zorg in het kader van een crisismaatregel. Ik heb het verzoek ontvangen om de verplichte zorg die u krijgt, over te dragen. Dit is mij verzocht door uw huidige zorgverantwoordelijke: dhr. B..

Ik heb besloten de verplichte zorg die u krijgt over te dragen aan een andere Zorgaanbieder:

GGz ...

(...)

Motivering: Het laatst ingeschreven adres van patiënt is ... in Het is derhalve zo dat patiënte wordt teruggeplaatst naar eigen regio om aldaar behandeling te ontvangen”.

Klaagster heeft een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van de overplaatsing naar GGz ... De zorgverantwoordelijke heeft het schorsingsverzoek toegewezen tot het moment waarop de klacht in volle omvang door de klachtencommissie zal worden behandeld.

Op 23 september 2022 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Lelystad, het verzoek tot het verlenen van een voortzetting van een crisismaatregel toegewezen voor de periode van drie weken.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster weigert op het moment van de aanvang van de hoorzitting op 29 september 2022 te verschijnen. Ook na een mondeling verzoek van de pvp, weigert zij om de hoorzitting bij te wonen.

De pvp stelt dat, nu klaagster niet op de zitting verschijnt, er voor haar geen rol is weggelegd.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

De psychiater verklaart desgevraagd dat hij zich erin kan vinden dat de commissie geen hoorzitting houdt en de klacht van klaagster op de stukken afhandelt.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

De commissie merkt op dat klaagster expliciet is uitgenodigd om haar klacht bij de commissie toe te lichten. Klaagster heeft hiervan uitdrukkelijk geen gebruik gemaakt. De zitting is gedurende korte tijd geschorst om de pvp met klager te laten overleggen om aan de hoorzitting deel te nemen. Ondanks een laatste verzoek van de pvp is klaagster niet verschenen op de hoorzitting.

De commissie zal derhalve uitspraak doen op grond van de ingebrachte stukken en de informatie uit de decursus.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de burgemeester genomen crisismaatregel van 22 september 2022 en de door de rechtbank verleende machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel van 23 september 2022 en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Ten aanzien van klachtonderdeel 1.

De commissie heeft bij dit klachtonderdeel de rechtmatigheid van de beslissing van de geneesheer-directeur van 22 september 2022 om de uitvoering van de zorg toe te wijzen aan een andere zorgaanbieder (art.8:16 lid 1 Wvggz).

Wat betreft de *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrief stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

De geneesheer-directeur heeft direct aansluitend op het ontvangen van het verzoek van de zorgverantwoordelijke tot overplaatsing de beslissing op 22 september 2022 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klaagster een afschrift van de beslissing verstrekt en haar in deze brief in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon. Ook heeft de geneesheer-directeur een kopie van de beslissing gezonden aan de Officier van Justitie, de advocaat van klaagster en de zorgverantwoordelijke. Dat de brief om de uitvoering van de zorg toe te wijzen aan een andere zorgaanbieder (art.8:16 lid 1 Wvvgz) klaagster pas kort voor de overplaatsing heeft bereikt, is gelet op het toestandsbeeld van klaagster onvermijdelijk geweest. De rechten van klaagster worden door de overplaatsing naar GGz ... niet in ernstige mate geschonden.

Uit de toelichting bij artikel. 8:16 Wvvgz blijkt dat voorwaarde voor overplaatsing is dat de ander, in casu GGz ..., instemt met de overplaatsing; instemming van klaagster is niet vereist. Wel moet betrokkene in staat worden gesteld op grond van artikel 10.3 Wvvgz een klacht in te dienen.

Wat betreft de waarborgen die voortvloeien uit de Wvvgz, onverlet of de zorg binnen of buiten een accommodatie wordt verleend, moet aan de volgende eisen worden voldaan.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie toetst de beslissing tot het overplaatsen naar GGz ... aan de vereisten van doelmatigheid, proportionaliteit en subsidiariteit. De commissie is van oordeel dat er op het moment van de overplaatsing naar GGz ... en het moment waarop de geneesheer-directeur een beslissing op dit verzoek heeft genomen sprake was van noodzakelijke en wenselijke plaatsing van klaagster naar haar eigen regio om aldaar de nodige zorg en eventuele behandeling te ontvangen. GGz ... is de instelling in de regio waar klaagster haar vaste woon- en verblijfplaats heeft.

Bovendien heeft de commissie te toetsen wat de argumenten en beweegredenen van klaagster zijn om niet te willen worden overgeplaatst naar GGz Klaagster voert als argument aan dat GGz ... activiteiten ontplooit die zijn te kwalificeren als betrokkenheid bij kinder- en mensenhandel. Deze motivatie is door klaagster verder niet onderbouwd met documenten zoals bijvoorbeeld een aangifte. De commissie acht het niet aannemelijk dat een toegelaten GGZ-instelling betrokkenheid heeft bij dergelijke misdrijven zoals klaagster die naar voren brengt.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van de geneesheer-directeur tot overplaatsing naar GGz ... van de verplichte zorg voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit en subsidiariteit en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:16 Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht tot overplaatsing naar GGz ... in het kader van de verplichte zorg op grond van artikel 8:16 Wvvgz ongegrond.

Ten aanzien van klachtonderdeel 2.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de burgemeester genomen crisismaatregel van 22 september 2022 en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrief van 22 september 2022 stelt de commissie vast dat deze voldoet aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 22 september 2022 blijkt dat klaagster bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 22 september 2022 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Hij heeft op 22 september 2022 overleg met klaagster gehad over de voorgenomen beslissing. De beslissing is op 22 september 2022 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klaagster een afschrift van de beslissing gegeven en haar op 22 september 2022 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder de opname een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. Klaagster is door de politie gevonden midden in de nacht met een dochttertje van drie jaar in en auto bij 5 graden Celsius. Ernstig nadeel bestaat uit zorg voor het kind vanwege ernstig psychotisch gedrag, agressie naar anderen of afroepen over zichzelf, verwaarlozing en

maatschappelijke teloorgang. Zij denkt in complotten, spullen zijn bestraald en is onsamenhangend in gesprek. Klaagster heeft de meeste agitatie naar haar partner.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot de opname voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de vorm van verplichte zorg (de opname in een accommodatie) op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegron**d.

7. Beslissing

De commissie verklaart:

Klachtonderdeel 1.: **Ongegron**d

Klachtonderdeel 2.: **Ongegron**d

Deze beslissing is genomen door:

Mw.mr. drs. A.M.M. van Breugel, voorzitter,
Dhr. drs. R.J.P. Hazewinkel, psychiater,
Mw. M.P. Bom-Bos, lid op voordracht van de Centrale Cliëntenraad.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.